

Kategori: Pasientbehandling/Legemidler/Istandgjøring og utdeling	Gyldig fra/til:25.09.2023/25.09.2024
Organisatorisk plassering: Helse Bergen HF/Fellesdokumenter/Pasientbehandling	Versjon: 7.02
Godkjenner: Bjånes, Tormod Karlsen - legemiddelkomiteen	Retningslinje
Dok. ansvarlig: Legemiddelkomiteen	Dok.id: D14481

Innhold

1	Hensikt	1
2	Definisjoner.....	1
3	Ansvar	1
4	Opplæring	2
5	Gjennomføring.....	2
5.1	Perorale cytostatika, og andre p.o. legemidler mot kreft	2
5.2	Monoklonale antistoffer (MAB) som brukes til behandling av kreft.....	2
5.3	Gravide og ammende	2
5.4	Prøvetaking av personer som behandles med cytostatika.....	2
6	Referanser.....	3
7	Endringer siden forrige versjon.....	3

Forankring i lov og forskrift**1 Hensikt**

Sikre at arbeidstakernes sikkerhet og helse beskyttes mot farer i forbindelse med håndtering av cytostatika og andre legemidler som skal håndteres som cytostatika.

2 Definisjoner

Med håndtering av cytostatika menes enhver cytostatikarelatert oppgave som utføres fra legemiddelet er rekvirert til det er utdelt eller eventuelt kassert.

3 Ansvar

Enhetsleder og nivå-2 leder/den som nivå-2 leder utpeker som legemiddelansvarlig lege, har ansvar for at håndteringen av cytostatika foregår i samsvar med gjeldende forskrifter og instruksjer, se Cytostatika - håndtering i Helse Bergen.

Enhetsleder har også ansvar for utførelse av risikovurdering som grunnlag for å sikre forsvarlig håndtering av legemidler på post, ihht Fordeling av ansvar og oppgaver innen legemiddelbehandling, og Registrering av arbeidstakere som håndterer kreftfremkallende og mutagene stoffer.

4 Opplæring

God informasjon og opplæring er viktig for å hindre unødig eksponering for cytostatika. Alt personale, også vikarer, som skal håndtere cytostatika skal ha opplæring før de får oppgaver innen cytostatikahåndtering.

Enhetsleder er delegert ansvaret for at opplæring (både praktisk og teoretisk) som beskrevet i [Cytostatika - håndtering i Helse Bergen](#) blir gjennomført i sin avdeling/enhet.

5 Gjennomføring

Cytostatikahåndtering skal foregå i henhold til [Cytostatika - håndtering i Helse Bergen](#).

Merknad: All utblanding av cytostatika skal foregå i sikkerhetsbenk i eget rom.

Avdelinger som ikke har sikkerhetsbenk skal henvende seg til sykehusapoteket for å inngå avtale om levering av cytostatika via Cytodose.

Uønskede hendelser skal meldes i avvikshåndteringssystem, se [Uønskede hendelser innen legemiddelhåndtering](#).

5.1 Perorale cytostatika, og andre p.o. legemidler mot kreft

Se [Cytostatika - håndtering i Helse Bergen](#), avsnitt om Istandgjøring og [Tabell: Perorale og topikale legemidler som skal håndteres som cytostatika](#).

5.2 Monoklonale antistoffer (MAB) som brukes til behandling av kreft

- Håndteres som vanlige legemidler.
- Unntak for MAB som er bundet til cytostatika eller som er merket med radioaktive isotoper. MAB påkoblet cytostatika skal håndteres som cytostatika. MAB påkoblet radioaktiv kilde skal håndteres etter retningslinjer for radiomerkede legemidler (strålehygiene).

For ytterligere informasjon se: [Monoklonale antistoffer \(MAB\) brukt i kreftbehandlingen](#).

5.3 Gravide og ammende

Helsepersonell som er gravide skal ikke ha oppgaver der en eksponeres for cytostatika. Se [Cytostatika - håndtering i Helse Bergen](#) og [Tabell: Perorale og topikale legemidler som skal håndteres som cytostatika](#).

5.4 Prøvetaking av personer som behandles med cytostatika

Følg egne retningslinjer, se [Risikovurdering og beskrivelse av vernetiltak ved prøvetaking/prøvehåndtering av pasienter som får / har fått cytostatikakur](#) og [Vernetiltak for gravide ved prøvetaking](#).

6 Referanser

Interne referanser

1.1.5-4.8-03	Registrering av arbeidstakere som håndterer kreftfremkallende og mutagene stoffer
1.1.5-4.8-04	Skjema for register over arbeidstakere som håndterer kreftfremkallende og mutagene kjemikalier
1.2.2.1-02	Definisjoner Legemidler
1.2.2.1-03	Fordeling av ansvar og oppgaver innen legemiddelhåndtering
1.2.2.1-04	Uønskede hendelser innen legemiddelhåndtering
1.2.2.1-12	Forankring i lov og forskrift
1.2.2.3-01	Istandgjøring og merking av legemidler
1.2.2.3-13	Tabell: Perorale og topikale legemidler som skal håndteres som cytostatika
1.2.2.3-14	Monoklonale antistoffer (MAB) brukt i kreftbehandlingen
1.2.2.5-03	Ordinering av legemidler og vurdering av legemiddelbehandling
1.2.2.6.8-01	Cytostatika - håndtering i Helse Bergen
13.4.10.11-07	Risikovurdering og beskrivelse av vernetiltak ved prøvetaking/prøvehåndtering av pasienter som får / har fått cytostatikakur
13.4.10.11-08	Vernetiltak for gravide ved prøvetaking

Eksterne referanser

3.2.2.8.3 Nasjonal fagprosedyre - Cytostatika – gravide, ammende og andre spesielle hensyn
3.2.2.8.2 Nasjonal fagprosedyre - Cytostatika – administrering og avfallshåndtering
3.2.2.8.13 RELIS utredning 995: Cytostatikahåndtering og planlagt graviditet samt amming
3.1.3.1.7.8 Synergi
3.2.2.8.1 O. Dahl, G. Lehne, T. Christoffersen; Medikamentell kreftbehandling - Cytostatikaboken, 8. utgave, 2016.

7 Endringer siden forrige versjon

Forlenget gyldighet til 25.09.2024